NENÍ TRAFIKA JAKO "TRAFIKA"

Když se dneska řekne, že někdo "dostal trafiku", představíme si asi pěkné, teplé a hlavně výnosné místečko, přidělené ve státní správě za oddané služby mocným. Možností je řada - od členství ve správní či dozorčí radě velkého podniku se státní účastí až třeba po místo velvyslance, a nikoho asi nenapadne, že by dotyčný seděl za pultem skutečné prodejny tabáku a novin. A přece právě tady jsou kořeny zmíněného rčení. V rakouském mocnářství byl zaveden státní monopol na výrobu a obchod s tabákovými výrobky a jejich prodej v trafikách byl vlastně koncesovanou živností, kterou úřady povolovaly hlavně vojenským vysloužilcům - invalidům. Obdobná praxe platila i za naší I. republiky, kdy zejména v letech hospodářské krize byl o trafiky veliký zájem. Úřady přitom výběru zájmců věnovaly skutečně velkou pozornost - na obsazení každé trafiky dokonce příslušné okresní finanční ředitelství vypisovalo veřejnou soutěž, z níž teprve vzešel nový trafikant! Svědectvím o tomto odpovědném postupu úřadů jsou dva vyobrazené doporučené dopisy, adresované Slavnému okresnímu finačnímu ředitelství v Čáslavi.

První je z Dolních Královic, podán byl 28.12. 1920, obálka nese poznámku "Žádost o trafiku ve Vonšově cestou veřejné soutěže", která, stejně jako adresa, je psána vypsanou rukou - odesílatel, jehož jméno a adresa nejsou uvedeny, měl zřejmě s perem často co do činění.

Druhý byl podán 18.1. 1921, odeslal jej Antonín Moučka, Onšov č. 48, pošta Košetice, který svou těžkou, upracovanou rukou přičinil poznámku "Nabídka na trafiku na níž byla vypsána soutěž". Na obou obálkách, odeslaných v průběhu tří týdnů, je stejnou úřední rukou modrou tužkou připsána poznámka 22/1, zřejmě datum uzávěrky soutěže, kdy byly nabídky otevřeny a vyhodnoceny.

Trafika, o níž se oba odesílatelé ucházeli, byla v obci Onšov, o níž Kotyškův Místopisný slovník z roku 1895 uvádí: Onšov, dříve Vonšov, katastrální a místní obec, 68 domů, 499 obyvatel české národnosti, hejtmanství Ledeč, zastupitelský a soudní okres Dolní Kralovice, vikářství Pacov, farnost - spolu s 9 přifařenými obcemi sem spadá celkem 1838 katolíků a 44 židů, škola trojtřídka, nejbližší pošta a telegraf Košetice.

A jak celé výběrové řízení dopadlo? To, bohužel, nevíme. Možná se trafikantem stal Antonín Moučka, podle písma na obálce asi kovorolník nebo vysloužilý dělník na místní pile, možná se jím stal druhý, neznámý odesílatel, podle písma snad nižší úředník, možná ji dostal někdo jiný. Po tehdejší soutěži nám zůstaly jenom dvě pěkné obálky od doporučených dopisů a pocit, že ty staré časy se svou úřednickou důsledností přece jen měly cosi do sebe. Nezdá se vám, že stát tehdy věnoval více pozornosti výběru žadatele o trafiku, než kolik jí dnes věnuje výběru zákazníků, jimž na dluh prodává celé firmy a továrny? Stačí si otevřít kterékoliv noviny ... FB